YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
26 päivänä marraskuuta 1998 *

Asiassa C-1/97,

jonka Verwaltungsgericht der Freien Hansestadt Bremen (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Mehmet Birden

vastaan

Stadtgemeinde Bremen

ennakkoratkaisun Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisellä assosiaatiosopimuksella perustetun assosiaationeuvoston assosiaation kehittämisestä 19 päivänä syyskuuta 1980 tekemän päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. J. G. Kapteyn sekä tuomarit G. F. Mancini, J. L. Murray, H. Ragnemalm ja R. Schintgen (esittelevä tuomari),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: N. Fennelly,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Birden, edustajanaan asianajaja J. Kempas, Bremen,

— Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos E. Röder ja saman ministeriön ylempi hallitusneuvos B. Kloke,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön Euroopan yhteisöjä koskevia asioita hoitavan erityisosaston oikeudellinen apulaiserityisneuvonantaja A. Samoni-Rantou ja saman osaston tiedealan erityisasiantuntija L. Pnevmatikou,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston jaostopäällikkö K. Rispal-Bellanger ja saman osaston ulkoasiainsihteeri C. Chavance,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja P. J. Kuijper, avustajanaan asianajaja P. Gilsdorf, Hampuri ja Bryssel,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Birdenin, edustajanaan J. Kempas, Saksan hallituksen, asiamiehenään liittovaltion talousministeriön ylijohtaja C.-D. Quassowski, Kreikan hallituksen,

asiamiehinään A. Samoni-Rantou ja L. Pnevmatikou, ja komission, asiamiehenään P. Gilsdorf, 2.4.1998 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.5.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Verwaltungsgericht der Freien Hansestadt Bremen on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 9.12.1996 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 6.1.1997, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen assosiaation kehittämisestä 19 päivänä syyskuuta 1980 tehdyn assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/80 (jäljempänä päätös N:o 1/80) 6 artiklan 1 kohdan tulkinnasta. Assosiaationeuvosto on perustettu Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisellä assosiaatiosopimuksella, jonka Turkin tasavalta ja Euroopan talousyhteisön jäsenvaltiot sekä yhteisö allekirjoittivat Ankarassa 12.9.1963 ja joka on lopullisesti tehty, hyväksytty ja vahvistettu yhteisön puolesta 23.12.1963 tehdyllä neuvoston päätöksellä 64/732/ETY (EYVL 1964, 217, s. 3685).

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Turkin kansalainen Mehmet Birden ja Stadtgemeinde Bremen ja joka koskee Birdenin oleskeluluvan uudistamisesta kieltäytymistä Saksassa.

Pääasian tosiseikat ja asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Pääasiassa esitetyistä asiakirjoista käy ilmi, että Birden sai vuonna 1990 luvan tulla Saksaan, jossa hän meni vuonna 1992 naimisiin Saksan kansalaisen kanssa.

4 Avioliittonsa perusteella Birden sai tässä valtiossa oleskeluluvan, joka oli voimassa kesäkuuhun 1995 asti sekä työluvan, jonka voimassaoloaikaa ei ollut rajattu ja johon ei ollut liitetty mitään muitakaan ehtoja.

5 Koska Birden ei kuitenkaan löytänyt Saksasta työtä, hän sai aluksi sosiaalitukea *Bundessozialhilfegesetz*in (sosiaalitukea koskeva liittovaltion laki, jäljempänä BSHG) perusteella.

6 BSHG:n 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1) Sosiaalitukeen sisältyvät erityistilanteessa oleville henkilöille myönnettävä toimeentulotuki sekä avustukset.

2) Sosiaalituella pyritään siihen, että tuensaaja voisi elää ihmisarvoista elämää. Tuen on siten niin pitkälti kuin mahdollista tehtävä hänet kykeneväksi tähän, ja tuensaajan on tältä osin tehtävä yhteistyötä omien kykyjensä mukaisesti."

7 BSHG:n 19 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1) On luotava työmahdollisuuksia, jotka on tarkoitettu tuen hakijoille ja erityisesti nuorille työttömille henkilöille. Myös tietyt kustannukset voidaan ottaa vastattavaksi, jotta työmahdollisuuksia voidaan luoda tai ylläpitää. Työmahdollisuuksien on pääsääntöisesti oltava väliaikaisia ja sellaisia, joiden avulla tuen hakija voi paremmin sopeutua työelämään.

2) Jos tuen hakijalle tarjotaan yleisen edun mukaisiin tehtäviin liittyvä ylimääräinen työmahdollisuus, hänelle voidaan maksaa toimeentulotuen lisäksi joko tavanomainen palkka tai palkka, joka on oikeudenmukaisessa suhteessa hänen ponnistuksiinsa; ylimääräisenä työnä voidaan pitää ainoastaan työtä, jota muunlaisissa olosuhteissa ei tehtäisi tai jota tehtäisiin vähemmän taikka eri ajankohtana. Erityistapauksissa voidaan olla ottamatta huomioon ylimääräistä työtä koskevaa edellytystä silloin kun kyseinen toiminta edistää tuensaajan työelämään sopeutumista, jos edunsaajan erityinen henkilökohtainen tai perheeseen liittyvä tilanne sitä edellyttää.

3) Jos toimeentulotukea myönnetään 2 momentin mukaisesti, työoikeudellista työsuhdetta tai lakisääteisessä sairaus- tai vanhuusvakuutuksessa tarkoitettua työtekijän asemaa ei synny. Työsuojelua koskevia säännöksiä kuitenkin sovelletaan.

— — "

8 Birden allekirjoitti 3.1.1994 Kulturzentrum Lagerhaus Bremen-Ostertor eV:n kanssa työsopimuksen tämän erityislaitoksen työntekijänä toimimisesta, ja työsopimus oli voimassa 1.1.1994—31.12.1994. Tuloveron, yhteisvastuulisän sekä sairaus-, työkyvyttömyys-, vanhuus- ja työttömyyskassaan perittävien maksujen vähentämisen jälkeen hänen nettokuukausipalkkansa oli 2 155,70 Saksan markkaa (DEM), ja hän teki työtä 38,5 tuntia viikossa.

9 Työsuhdetta pidennettiin tämän jälkeen siten, että se jatkui samoin ehdoin 31.12.1995 saakka.

10 Näiden työsopimusten voimassaoloaikana Birden ei saanut toimeentulotukena myönnettävää sosiaalitukea.

11 Werkstatt Bremen, joka on Senator für Gesundheit, Jugend und Soziales (terveys-, nuoriso- ja sosiaaliasioista vastaavan kollegion johtava virkamies) der Freien Hansestadt Bremenin alaisuudessa toimiva virasto, rahoitti nämä työsopimukset sataprosenttisesti sellaiseen ohjelmaan liittyen, jonka tämän kaupungin osittain virkamiehistä ja osittain maallikoista koostuva kollegio oli hyväksynyt ja jolla pyrittiin BSHG:n 19 §:n 2 momentin mukaisesti tarjoamaan sosiaalituensaajille tilapäistä palkattua työtä, jolla pyritään helpottamaan erityisesti sellaisten työttömien yleisille työmarkkinoille pääsyä tai paluuta, joilla ei ole oikeutta vaatia työttömyyskorvausta. Kyseiseen ohjelmaan osallistujat voivat saada myös sosiaaliturvaetuuksia, tai tarvittaessa heille voidaan luoda työpaikka, koska ohjelman mukainen työskentely kestää yhdestä kahteen vuotta ja koska sen osalta peritään pakolliset sosiaaliturvamaksut.

12 Birdenin avioliitto päättyi 10.6.1995.

13 Toimivaltaiset viranomaiset kieltäytyivät 15.8.1995 uudistamasta Birdenin oleskelulupaa Saksassa, koska kansallisen lainsäädännön mukaan pidentäminen ei hänen avioeronsa jälkeen ollut enää mahdollista ja koska hän ei työskennellyt jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, koska BSHG:n mukaisesti solmitut työsuhteet olivat vain väliaikaisia, koska niillä pyrittiin ainoastaan antamaan tietylle rajoitetulle henkilöryhmälle, eli tässä tapauksessa sosiaalituensaajille, mahdollisuus sopeutua työelämään ja koska julkiset viranomaiset rahoittivat nämä työsuhteet, jotka liittyivät yleisen edun mukaisiin töihin sellaisen julkisen työnantajan hyväksi, joka ei toiminut kilpailutilanteessa yleisillä työmarkkinoilla toimivien yritysten kanssa.

14 Birden, joka tehtyään palkattua työtä yli vuoden ajan saman työnantajan palveluksessa katsoi itsellään olevan oikeuden oleskelulupansa uudistamiseen päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan nojalla, valitti asiasta Verwaltungsgericht der Freien Hansestadt Bremeniin. Hän täsmensi tältä osin, että saman työnantajan Kulturzentrum Lagerhaus Bremen-Ostertor eV:n kanssa tehtyä, 1.1.1996 voimaan tullutta, toistaiseksi voimassaolevaa ja vahtimestarin työtä koskevaa työsopimusta ei ole voitu panna täytäntöön yksinomaan sen vuoksi, että hän ei ole kyennyt esittämään työnantajalleen voimassaolevaa oleskelulupaa.

15 Kansallinen tuomioistuin totesi, että tehty päätös oli Saksan lainsäädännön mukainen. Se kuitenkin pohti, voitaisiinko asia ratkaista päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan perusteella siten, että lopputulos olisi Birdenin kannalta edullisempi.

16 Tämän II luvun (Sosiaaliset määräykset) 1 jaksoon (Työhön ja työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvät kysymykset) sisältyvän määräyksen sanamuoto on seuraava:

"Jollei hänen perheenjäsentensä vapaata oikeutta työskentelyyn koskevista 7 artiklan määräyksistä muuta johdu, turkkilaisella työntekijällä, joka työskentelee laillisilla työmarkkinoilla tietyssä jäsenvaltiossa, on oikeus

— työskenneltyään säännönmukaisesti yhden vuoden saada työlupansa uudistetuksi tässä jäsenvaltiossa samaa työnantajaa varten, jos hänellä on työpaikka;

— työskenneltyään säännönmukaisesti kolme vuotta vastaanottaa tässä jäsenvaltiossa valitsemaltaan saman ammattialan työnantajalta työtarjous, joka on tehty tavanomaisin ehdoin ja joka on rekisteröity tämän valtion työvoimaviranomaisissa, jollei yhteisön työntekijöille annettavasta etusijasta muuta johdu;

— työskenneltyään säännönmukaisesti neljä vuotta tehdä vapaasti minkälaista tahansa valitsemaansa palkattua työtä."

17 Vaikka Verwaltungsgericht der Freien Hansestadt Bremen totesikin Birdenin olleen säännönmukainen työntekijä, jolla oli voimassaoleva työlupa, joka oli tehnyt palkattua työtä yli yhden vuoden ajan saman työantajan palveluksessa ja jolla oli työpaikka silloin kun hänen oleskelulupansa voimassaoloaika päättyi, se kuitenkin epäili sitä, työskentelikö hän jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla sen vuoksi, että hänen vuosien 1994 ja 1995 aikana tekemänsä työ oli ollut julkisten viranomaisten BSHG:n 19 §:n 2 momentin mukaisesti järjestämää.

Ennakkoratkaisukysymys

18 Verwaltungsgericht der Freien Hansestadt Bremen katsoi, että asian ratkaiseminen edellyttää päätöksen N:o 1/80 asianomaisen määräyksen tulkintaa, ja se lykkäsi asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavaan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Työskenteleekö turkkilainen työntekijä ETY—Turkki-assosiaationeuvoston assosiaation kehittämisestä tekemän päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla silloin, kun hän tekee työtä, jota tuetaan erityisesti tämän jäsenvaltion julkisilla varoilla, jonka osalta peritään pakolliset sosiaaliturvamaksut ja jonka avulla hänen pääsynsä tai paluunsa työelämään pyritään varmistamaan, ja kun tämän kansallisen edistämistavoitteen takia ainoastaan tietyllä rajoitetulla henkilöryhmällä on mahdollisuus saada tällainen työ (*Bundessozialhilfegesetz*in eli sosiaalitukea koskevan liittovaltion lain 19 §:n 2 momentti)?"

19 Aluksi on korostettava, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-192/89, Sevince, 20.9.1990 antamastaan tuomiosta (Kok. 1990, s. I-3461, 26 kohta) lähtien vakiintuneesti katsonut, että päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdalla on välitön oikeusvaikutus jäsenvaltioissa siten, että ne Turkin kansalaiset, jotka täyttävät artiklassa määrätyt edellytykset, voivat vedota suoraan heille tämän määräyksen kolmessa luetelmakohdassa myönnettyihin oikeuksiin asteittain sen mukaan, miten pitkään he ovat tehneet palkattua työtä vastaanottavassa jäsenvaltiossa (ks. viimeksi asia C-36/96, Günaydin, tuomio 30.9.1997, Kok. 1997, s. I-5143, 24 kohta ja asia C-98/96, Ertanir, tuomio 30.9.1997, Kok. 1997, s. I-5179, 24 kohta).

20 Toiseksi on huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisessä määräyksessä turkkilaisille työntekijöille myönnetyt työntekoon liittyvät oikeudet edellyttävät välttämättä asianomaiselle myönnettyä oleskeluoikeutta, jottei oikeutta työmarkkinoille pääsyyn ja työskentelyyn tehtäisi täysin merkityksettömäksi (ks. viimeksi em. asia Günaydin, tuomion 26 kohta ja asia Ertanir, tuomion 26 kohta).

21 Kolmanneksi on todettava, että kuten päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan sanamuodostakin ilmenee, siinä edellytetään, että asianomainen on jäsenvaltion alueella asuva turkkilainen työntekijä, että hän työskentelee vastaanottavan jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla ja että hän on työskennellyt siellä säännönmukaisesti tietyn ajan.

22 Jotta kansalliselle tuomioistuimelle voidaan antaa vastaus, josta sille on hyötyä ja jonka avulla se voi arvioida niiden väitteiden asianmukaisuutta, joihin pääasian vastaaja on vedonnut evätäkseen Birdeniltä päätöksen N:o 1/80 mukaiset oikeudet, näitä kolmea käsitettä on syytä tarkastella kutakin vuorollaan.

Työntekijän käsite

23 Ensimmäisen käsitteen osalta on syytä todeta suoralta kädeltä, että vakiintuneessa oikeuskäytännössä ETY—Turkki-assosiaatiosopimuksen 12 artiklan ja 23.11.1970 allekirjoitetun, kyseiseen sopimukseen liitetyn ja 19.12.1972 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2760/72 (EYVL L 293, s. 1) tehdyn lisäpöytäkirjan 36 artiklan sanamuodosta sekä päätöksen N:o 1/80 tavoitteesta on päätelty, että EY:n perustamissopimuksen 48, 49 ja 50 artiklassa hyväksytyt periaatteet on saatettava koskemaan mahdollisuuksien mukaan turkkilaisia työntekijöitä, joilla on päätöksessä N:o 1/80 tunnustetut oikeudet (ks. vastaavasti asia C-434/93, Bozkurt, tuomio 6.6.1995, Kok. 1995, s. I-1475, 14, 19 ja 20 kohta; asia C-171/95, Tetik, tuomio 23.1.1997, Kok. 1997, s. I-329, 20 ja 28 kohta; em. asia Günaydin, tuomion 21 kohta ja em. asia Ertanir, tuomion 21 kohta).

24 Näin ollen on syytä viitata yhteisön oikeuden mukaiseen työntekijän käsitteen tulkintaan määriteltäessä saman työntekijän käsitteen ulottuvuutta päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa.

25 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan työntekijän käsitteellä on yhteisön laajuinen ulottuvuus, eikä sitä pidä tulkita suppeasti. Kyseinen käsite on määriteltävä niiden objektiivisten perusteiden mukaan, jotka kysymyksessä olevien henkilöiden oikeudet ja velvollisuudet huomioon ottaen ovat luonteenomaisia työsuhteelle. Jotta henkilön voitaisiin katsoa olevan työntekijä, hänen on tehtävä tosiasiallista ja todellista työtä, mutta mukaan ei lueta ainoastaan epäolennaiseksi ja toisarvoiseksi katsottavaa vähäistä työtä. Työsuhteelle tunnusomainen piirre on se, että henkilö tekee toiselle tämän johdon alaisena tietyn ajan työtä palkkaa vastaan. Sitä vastoin sen näin syntyneen oikeussuhteen laatu, joka yhdistää työntekijän työnantajaan, ei ole ratkaiseva määriteltäessä yhteisön oikeudessa tarkoitettua työntekijän asemaa (ks. perustamissopimuksen 48 artiklan osalta mm. asia 66/85, Lawrie-Blum, tuomio 3.7.1986, Kok. 1986, s. 2121, 16 ja 17 kohta; asia 197/86, Brown, tuomio 21.6.1988, Kok. 1988, s. 3205, 21 kohta ja asia C-357/89, Raulin, tuomio 26.2.1992, Kok. 1992, s. I-1027,

10 kohta, ja päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan osalta em. asia Günaydin, tuomion 31 kohta ja em. asia Ertanir, tuomion 43 kohta).

26 Birdenin kaltainen Turkin kansalainen, joka työskentelee BSHG:n tyyppisen säännöstön perusteella, tekee työnantajalleen tämän johdon alaisena työtä palkkaa vastaan, joten hänen osaltaan työsuhteen olennaiset kriteerit täyttyvät.

27 Kun otetaan huomioon, että Birden tekee työtä 38,5 tuntia viikossa ja saa nettopalkkana 2 155,70 DEM kuukaudessa, mikä on sitä paitsi sopusoinnussa kyseisessä jäsenvaltiossa työntekijöihin sovellettavan työehtosopimuksen kanssa, ei voida väittää, että asianomainen olisi tehnyt vain epäolennaista ja toisarvoista työtä.

28 Edellä esitettyä tulkintaa ei tee kyseenalaiseksi se, että kyseisen henkilön palkka maksetaan julkisista varoista, sillä kuten perustamissopimuksen 48 artiklaa koskevaa oikeuskäytäntöä analogisesti soveltaen voidaan todeta, palkkauksessa käytettyjen varojen alkuperällä tai työsuhteen omaa lajiansa (sui generis) olevalla oikeudellisella luonteella suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön taikka asianomaisen henkilön suuremmalla tai pienemmällä tuottavuudella ei voi olla mitään vaikutusta siihen, katsotaanko hänen olevan työntekijän asemassa vaiko ei (ks. esim. asia 344/87, Bettray, tuomio 31.5.1989, Kok. 1989, s. 1621, 15 ja 16 kohta).

29 Toisin kuin Saksan hallitus väittää, tähän toteamukseen ei vaikuta myöskään se, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Bettray antamassaan tuomiossa, että sellaisen työskentelyn ei voida katsoa olevan tosiasiallista ja todellista, joka on vain sitä harjoittaviin henkilöihin kohdistettu uudelleenkouluttamis- tai jälleensopeuttamiskeino, ja päätteli tästä, ettei näille henkilöille voida myöntää työntekijän asemaa yhteisön oikeudessa tarkoitetulla tavalla (tuomion 17—20 kohta).

30 Kuten komissio kirjallisissa huomautuksissaan ja julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 25 ja 45 kohdassa on korostanut, pääasian kantajan kaltaisen henkilön asema eroaa selvästi siitä, josta oli kyse edellä mainitussa asiassa Bettray annetussa tuomiossa. Tämän tuomion perusteluista ilmenee, että tuolloin kyseessä oli henkilö, joka huumeiden väärinkäytön vuoksi oli työllistetty sellaisen kansallisen lainsäädännön perusteella, jolla pyrittiin tarjoamaan työtä niille, jotka eivät omaan kuntoonsa liittyvistä syistä kykene työskentelemään kestoltaan määrittelemätöntä aikaa tavanomaisin ehdoin; kyseistä henkilöä ei ollut myöskään valittu sen perusteella, että hän kykeni tekemään tiettyä työtä, vaan hän teki päinvastoin työtä, joka oli suunniteltu hänen fyysisten ja henkisten kykyjensä mukaiseksi sellaisten yritysten tai työyhdistysten yhteyteen, jotka on perustettu erityisesti sosiaalisten tavoitteiden toteuttamiseksi.

31 Näin ollen johtopäätös, johon yhteisöjen tuomioistuin päätyi asiassa Bettray ja jonka mukaan kyseisessä asiassa esillä olleen järjestelmän mukaisesti työllistetylle henkilölle ei voitu myöntää pelkästään tällä perusteella työntekijän asemaa ja jonka mukaan hän ei myöskään kuulunut tämän käsitteen tulkintaa yhteisön oikeudessa koskevan oikeuskäytännön piiriin (ks. tämän tuomion 25 kohta), selittyy ainoastaan kyseisen asian erityispiirteillä, eikä tätä johtopäätöstä voida siten soveltaa pääasian kantajan tilanteen kaltaiseen tilanteeseen, johon ei liity vastaavia erityispiirteitä.

32 Näin ollen Birdenin kaltaisen henkilön on katsottava olevan työntekijä päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Laillisilla työmarkkinoilla työskentelyä koskeva käsite

33 Sen tarkistamiseksi, työskenteleekö tällainen työntekijä, joka on otettu tosiasiallisen ja todellisen työn tekemistä edellyttävään työsuhteeseen, päätöksen N:o 1/80 samassa määräyksessä tarkoitetuilla jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla, vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti (em. asia Bozkurt, tuomion 22 ja 23 kohta; asia

Günaydin, tuomion 29 kohta ja asia Ertanir, tuomion 39 kohta) on tutkittava, onko työntekijä tehnyt työtä oikeudellisessa mielessä jäsenvaltion alueella tai liittyykö työsuhde riittävän kiinteästi tähän alueeseen, ottaen huomioon erityisesti Turkin kansalaisen palvelukseenottopaikan ja alueen, jolla tai jolta käsin palkattua työtä harjoitettiin, sekä sovellettavan kansallisen lainsäädännön työoikeuden ja sosiaaliturvan alalla.

34 Pääasian kantajan tilanteen kaltaisessa tilanteessa tämä edellytys on epäilemättä täyttynyt, sillä asianomainen on tehnyt palkattua työtä sen jäsenvaltion alueella, jonka viranomaiset ovat tarjonneet hänelle kyseisen valtion lainsäädännön, erityisesti työoikeuden ja sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisalaan kuuluvaa työtä.

35 Saksan hallitus väittää kuitenkin, että Birdenin BSHG:n 19 §:ään perustuvat työsopimukset koskivat ainoastaan tilapäisen palkatun työn tekemistä nimenomaisesti osoitetun työnantajan palveluksessa.

36 On kuitenkin todettava, että kyseisellä turkkilaisella työntekijällä oli tammikuusta 1992 alkaen Saksassa työlupa, jonka voimassaoloaikaa ei ollut rajattu ja johon ei ollut liitetty mitään muitakaan ehtoja.

37 On syytä muistaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön oikeuden nykyisessä kehitysvaiheessa päätöksellä N:o 1/80 ei rajoiteta jäsenvaltioiden toimivaltaa evätä Turkin kansalaiselta oikeus saapua maahan ja työskennellä siellä ensimmäisessä työsuhteessaan, eikä sillä periaatteessa estetä sitä, että nämä jäsenvaltiot säätävät tällaisen työsuhteen ehdoista 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetun yhden vuoden loppuun asti, mutta päätöksen 6 artiklan 1 kohtaa ei voida kuitenkaan tulkita siten, että jäsenvaltio voisi yksipuolisesti muuttaa Turkin kansalaisten asteittaista pääsyä vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinoille

koskevan järjestelmän sisältöä siten, että työntekijältä, jonka on annettu saapua maan alueelle ja joka on tehnyt siellä laillisesti tosiasiallista ja todellista työtä keskeytyksittä yli vuoden ajan saman työnantajan palveluksessa, evätään hänelle palkatun työn tekemisen keston mukaan tämän määräyksen kolmessa luetelmakohdassa asteittain tunnustetut oikeudet. Tällainen tulkinta johtaisi nimittäin siihen, että päätöksellä N:o 1/80 ei olisi mitään merkitystä eikä minkäänlaista tehokasta vaikutusta (ks. vastaavasti em. asia Günaydin, tuomion 36—38 kohta).

38 Jäsenvaltiot eivät myöskään voi säätää tämän päätöksen vaatimukset täyttävillä turkkilaisilla työntekijöillä tämän päätöksen nojalla olevien täsmällisten oikeuksien soveltamiselle ehtoja tai rajoituksia, eikä 6 artiklan 1 kohdan yleisessä ja ehdottomassa sanamuodossa anneta jäsenvaltioille mahdollisuutta rajoittaa niitä oikeuksia, joita tässä määräyksessä annetaan suoraan turkkilaisille työntekijöille (ks. vastaavasti em. asia Günaydin, tuomion 39 ja 40 kohta).

39 Näin ollen sillä, että julkisten viranomaisten asianomaiselle tarjoamat työsuhteet olivat vain tilapäisiä, ei ole merkitystä tulkittaessa päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohtaa silloin, kun asianomaisen vastaanottavassa jäsenvaltiossa tekemä työ täyttää tässä määräyksessä asetetut edellytykset.

40 Saksan hallitus väittää vielä, että vaikka Birden onkin saanut tekemästään työstä tavanomaista palkkaa, josta on peritty tulovero ja pakolliset sosiaaliturvamaksut, vaikka hän ei ole saanut samanaikaisesti sosiaalitukea ja vaikka BSHG:n mukaan hän on siten ollut työsuhteessa työnantajaansa Saksan työoikeudessa tarkoitetulla tavalla, kyseinen työ oli kuitenkin olennaiselta luonteeltaan sosiaalista. Tämä työ oli nimittäin yleisen edun mukaista työtä, jota ei toisenlaisissa olosuhteissa olisi tehty, sillä nämä työt rahoitettiin julkisista varoista ja niillä pyrittiin edistämään sellaisen rajatun henkilöryhmän sopeutumista työelämään, joka ei ole kilpailutilanteessa useimpien työnhakijoiden kanssa. Nämä henkilöt erottuivat siten kaikista muista työntekijöistä, eivätkä he siten työskennelleet kyseisen jäsenvaltion yleisillä työmarkkinoilla.

41 Komissiokin on katsonut, että Birdenin kaltaisen turkkilaisen työntekijän ei voida katsoa työskentelevän jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, koska tässä määräyksessä asetetaan kaksi erillistä edellytystä eli laillisilla työmarkkinoilla työskentely ja säännönmukainen työskentely. Näistä edellytyksistä ensimmäistä ei pidä tulkita niin, että sillä tarkoitettaisiin laillista palkatun työn tekemistä, sillä muutoin toista edellytystä sovellettaisiin kahdesti; tätä edellytystä ei voida ymmärtää muutoin kuin siten, että siinä viitataan tavanomaisen työn tekemiseen työmarkkinoilla vastakohtanaan Birdenin tekemän työn kaltainen keinotekoisesti luotu työ, jota julkiset viranomaiset rahoittavat.

42 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että pääasian kantajan kaltainen turkkilainen siirtotyöläinen on ollut vaadittavien kansallisten lupien perusteella laillisesti ja keskeytyksittä kahden vuoden ajan työsuhteessa, johon sisältyi tosiasiallisen ja todellisen työn tekeminen saman työnantajan palveluksessa tavanomaista palkkaa vastaan. Birdenin kaltaisen henkilön oikeudellinen asema ei siten mitenkään poikkea useimpien sellaisten turkkilaisten siirtotyöläisten oikeudellisesta asemasta, jotka tekevät työtä vastaanottavan jäsenvaltion alueella.

43 Toiseksi on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sillä perusteella, että palkatun työn tekemisellä pyrittiin määrättyyn tavoitteeseen, ei voida evätä 6 artiklan 1 kohdan edellytykset täyttävältä työntekijältä tässä artiklassa hänelle myönnettyjä asteittaisia oikeuksia (em. asia Günaydin, tuomion 53 kohta).

44 Näin ollen Birdenin asemassa olevalla työntekijällä, jolle hänen työnantajansa on tarjonnut uutta työsopimusta 1.1.1996 alkaen, oli päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukainen oikeus jatkaa työskentelyä kyseisen työnantajan palveluksessa siihen saakka, kunnes hänellä kolmannen työskentelyvuoden päättyessä on tämän määräyksen toisen luetelmakohdan perusteella mahdollisuus vaihtaa työnantajaa samalla ammattialalla.

45 Kun kyse on pääasian olosuhteissa tarjotusta työstä, kaikki muut tulkinnat olisivat ristiriitaisia siltä osin kuin niiden nojalla kieltäydyttäisiin pitämästä vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinoilla Turkin kansalaista, johon tämä valtio on kuitenkin soveltanut lainsäädäntöä, jonka päämääränä on juuri kyseisten henkilöiden työmarkkinoille pääsyn edistäminen.

46 Lisäksi tässä kansallisessa lainsäädännössä itsessään säädetään, että pääasian kantajan tilanteen kaltaisessa tilanteessa, jossa asianomainen ei ole enää saanut sosiaalitukea BSHG:n perusteella työskentelynsä aikana, hän on työsuhteessa työnantajaansa kansallisessa oikeudessa tarkoitetulla tavalla.

47 Kolmanneksi vertailtaessa eri kieliversioita, joilla päätös N:o 1/80 on tehty, ilmenee, että hollanninkielisessä versiossa ("die tot de legale arbeidsmarkt van een Lid-Staat behoort" ja "legale arbeid"), tanskankielisessä versiossa ("med tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en bestemt medlemsstat" ja "lovlig beskæftigelse") ja turkinkielisessä versiossa ("— — bir üye ülkenin yasal isgücü piyasasina nizamlara uygun bir surette — —"ja "yasal calismadan") käytetään joka kerta adjektiivia "laillinen" (légal) määriteltäessä sekä jäsenvaltion työmarkkinoita että niillä tehtävää työtä. Vaikka englanninkielisessä versiossa tätä samaa sanaa ei käytetäkään kahta kertaa ("duly registered as belonging to the labour force of a Member State" ja "legal employment"), sillä on kiistatta sama merkitys.

48 Näistä kieliversioista käy ilmi, että 6 artiklan 1 kohdan kolmen luetelmakohdan mukaisten oikeuksien saaminen edellyttää, että työntekijä on noudattanut jäsenvaltion alueelle saapumista ja siellä työskentelyä koskevaa vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädäntöä.

49 Ei ole epäilystäkään siitä, että Birdenin kaltainen turkkilainen siirtotyöläinen täyttää tämän edellytyksen silloin kun ei ole kiistetty sitä, että hän on saapunut laillisesti kyseisen jäsenvaltion alueelle ja että hän on tehnyt siellä tämän valtion julkisten viranomaisten järjestämää ja rahoittamaa työtä.

50 Ranskankielisessä versiossa ("appartenant au marché régulier de l'emploi d'un État membre" ja "emploi régulier") ja italiankielisessä versiossa ("inserito nel regolare mercato del lavoro di uno Stato membro" ja "regolare impiego") käytetään kaksi kertaa sanaa "säännönmukainen" (régulier). Saksankielinen versio ("der dem regulären Arbeitsmarkt eines Mitgliedstaats angehört" ja "ordnungsgemässer Beschäftigung") ei ole yhtä selkeä, sillä siinä käytetään kahta eri ilmaisua, joista ensimmäinen vastaa sanaa "säännönmukainen" ja toinen pikemminkin sanaa "laillinen". Näitä kieliversioita voidaan kuitenkin mitä ilmeisimmin tulkita tavalla, joka on yhteensoveltuva muista kieliversioista seuraavan tulkinnan kanssa, sillä yhteisön oikeuden yhtenäisen soveltamisen edistämiseksi termin "säännönmukainen" voidaan epäilemättä ymmärtää olevan synonyymi sanalle "laillinen".

51 Näin ollen käsitteellä "lailliset työmarkkinat" on katsottava tarkoitettavan kaikkia niitä työntekijöitä, jotka ovat noudattaneet asianomaisen valtion lakeja ja asetuksia ja joilla on siten oikeus työskennellä sen alueella. Sitä vastoin, toisin kuin Saksan hallitus ja komissio ovat väittäneet, tätä käsitettä ei voida tulkita siten, että sillä tarkoitettaisiin yleisiä työmarkkinoita vastakohtana sellaisille erityisille työmarkkinoille, joilla on sosiaalinen päämäärä ja joita julkinen valta ylläpitää.

52 Tämän tulkinnan vahvistaa lisäksi päätöksen N:o 1/80 tavoite, joka sen kolmannen perustelukappaleen mukaan on parantaa työntekijöitä ja heidän perheenjäseniään koskevaa sosiaaliturvajärjestelmää Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisellä assosiaatiosopimuksella perustetun assosiaationeuvoston 20.12.1976 tekemällä päätöksellä N:o 2/76 toteutettuun järjestelmään nähden. Päätöksen N:o 1/80 II luvun 1 jakson määräykset, joihin 6 artikla sisältyy, ovat seuraava vaihe työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttamisessa, ja niiden lähtökohtana pidetään perustamissopimuksen 48, 49 ja 50 artiklaa (ks. em. asia Bozkurt, tuomion 14, 19 ja 20 kohta; em. asia Tetik, tuomion 20 kohta; em. asia Günaydin, tuomion 20 ja 21 kohta ja em. asia Ertanir, tuomion 20 ja 21 kohta).

53 Kun otetaan huomioon tämä tavoite sekä se, että päätöksessä N:o 2/76 käytettiin vain käsitettä säännönmukainen työskentely, päätöksessä N:o 1/80 säännönmukaisen työskentelyn käsitteen yhteydessä esiintyvää käsitettä työskentely jäsenval-

tion laillisilla työmarkkinoilla ei pidä ymmärtää niin, että sillä rajoitettaisiin edelleen päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa työntekijöille myönnettyjä oikeuksia siten, että siinä asetettaisiin siitä edellytyksestä, jonka mukaan asianomaisen on työskenneltävä säännönmukaisesti tietyn ajan, eroava lisäedellytys. Tämä äskettäin lisätty käsite on sitä vastoin jo päätökseen N:o 2/76 sisältyneen vastaavanlaisen edellytyksen pelkkä täsmennys.

54 Näin ollen Birdenin kaltaisen turkkilaisen työntekijän on katsottava työskentelevän jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Säännönmukaisen työskentelyn käsite

55 Sen kysymyksen osalta, onko tällainen työntekijä työskennellyt säännönmukaisesti vastaanottavassa jäsenvaltiossa päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, on todettava vielä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (em. asia Sevince, tuomion 30 kohta; em. asia Bozkurt, tuomion 26 kohta ja asia C-237/91, Kus, tuomio 16.12.1992, Kok. 1992, s. I-6781, 12 ja 22 kohta) työskentelyn säännönmukaisuus edellyttää vakiintunutta ja varmaa asemaa jäsenvaltion työmarkkinoilla ja tämän perusteella riidatonta oleskeluoikeutta.

56 Näin ollen yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Sevince antamansa tuomion 31 kohdassa, että turkkilaisella työntekijällä ei ollut vakiintunutta ja varmaa asemaa jäsenvaltion työmarkkinoilla, kun hän oli nostanut kanteen oleskeluoikeuden epäävästä päätöksestä, jolloin päätöksen täytäntöönpanoa lykättiin ja hänelle annettiin väliaikaisesti oikeus oleskella ja työskennellä kyseessä olevassa jäsenvaltiossa oikeudenkäynnin lopputulosta odotettaessa.

57 Edellä mainitussa asiassa Kus annetun tuomion 13 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin katsoi samoin, että turkkilaisella työntekijällä, jolle on myönnetty oleskeluoikeus yksinomaan sellaisen kansallisen lainsäädännön nojalla, joka mukaan asuminen vastaanottavassa valtiossa sallitaan oleskeluluvan myöntämismenettelyn ajaksi, ei myöskään ole tällaista asemaa työmarkkinoilla sen vuoksi, että asianomainen oli saanut oleskelu- ja työskentelyoikeuden tässä valtiossa vain väliaikaisesti oleskeluoikeuttaan koskevaa lopullista päätöstä odottaessaan.

58 Yhteisöjen tuomioistuin on näet katsonut, ettei asianomaisen suorittamien työskentelyjaksojen voida katsoa olevan päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla säännönmukaisia niin kauan, kun ei ole lopullisesti varmistettu sitä, että työntekijällä on näiden jaksojen aikana ollut laillinen oikeus oleskeluun, sillä muutoin tuomioistuimen päätöksellä, jolla häneltä evätään lopullisesti tämä oikeus, ei olisi mitään merkitystä ja hänelle olisi näin annettu mahdollisuus saada 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja oikeuksia sellaisena ajanjaksona, jona hän ei täyttänyt niiden saamisen edellytyksiä (em. asia Kus, tuomion 16 kohta).

59 Asiassa C-285/95, Kol, 5.6.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. I-3069, 27 kohta) yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että Turkin kansalaisen tuomioon johtaneen petollisen menettelynsä perusteella saaman oleskeluluvan perusteella suorittamat työskentelyjaksot eivät muodosta vakiintunutta asemaa työmarkkinoilla, ja niiden on katsottava olevan suoritettu ainoastaan epävarmassa asemassa oltaessa sen vuoksi, että asianomaisella ei ollut lainmukaista oleskeluoikeutta kyseisinä ajanjaksoina.

60 Sitä vastoin pääasian kaltaisessa tilanteessa on todettava, ettei turkkilaisen työntekijän oleskeluoikeutta vastaanottavassa jäsenvaltiossa ole mitenkään kiistetty ja ettei asianomainen ole ollut sellaisessa epävarmassa tilanteessa, joka olisi voitu riitauttaa milloin tahansa, koska hän sai Saksassa vuoden 1992 tammikuussa 29.6.1995 asti voimassa olleen oleskeluluvan sekä työluvan, jonka voimassaoloaikaa ei ollut rajattu ja johon ei ollut liitetty mitään muitakaan ehtoja, ja koska hän on tehnyt tässä jäsen-

valtiossa laillisesti tosiasiallista ja todellista palkattua työtä saman työnantajan palveluksessa keskeytyksettä 1.1.1994—31.12.1995, joten hänen oikeudellinen asemansa on ollut taattu koko tämän ajanjakson.

61 Tällaisen työntekijän on siten katsottava työskennelleen kyseisessä jäsenvaltiossa säännönmukaisesti päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, joten mikäli hän täyttää kaikki artiklan edellytykset, hän voi vedota tässä määräyksessä myönnettyihin oikeuksiin.

62 Tältä osin on todettava, että vaikka Birdenin työsopimus päättyikin 31.12.1995, ei ole kiistetty sitä, että hän oli tehnyt saman työnantajan kanssa uuden toistaiseksi voimassaolevan työsopimuksen 1.1.1996 alkaen. Hänellä oli siten työpaikka saman työnantajan palveluksessa päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetulla tavalla, mutta tätä sopimusta ei voitu panna täytäntöön yksinomaan sen vuoksi, että Birden ei ollut saanut oleskelulupaansa jatketuksi vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

63 Edellä esitettyyn tulkintaan ei vaikuta se, että Birdenillä vuosina 1994 ja 1995 olleet kaksi työsopimusta olivat kansallisen lainsäädännön perusteella määräaikaisia.

64 Jos työsuhteen osalta asetettava määräaikaisuutta koskeva vaatimus olisi riittävä, jotta asianomaisen laillisen työskentelyn säännönmukaisuus voitaisiin riitauttaa, jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus evätä perusteettomasti turkkilaisilta siirtotyöläisiltä, joiden on annettu saapua niiden alueelle ja jotka ovat tehneet siellä säännönmukaista työtä keskeytyksettä vähintään vuoden ajan, heille päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa suoraan tunnustetut oikeudet (ks. tämän tuomion 37—39 kohta).

65 Sillä, että Birdenin oleskelulupa oli myönnetty hänelle vain määräaikaisena, ei ole mitään merkitystä, koska vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeudet, jotka päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa annetaan turkkilaisille työntekijöille, tunnustetaan heille riippumatta siitä, ovatko vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset antaneet tietyn hallinnollisen asiakirjan, kuten työ- tai oleskeluluvan (ks. vastaavasti em. asia Bozkurt, tuomion 29 ja 30 kohta; em. asia Günaydin, tuomion 49 kohta ja em. asia Ertanir, tuomion 55 kohta).

66 Se, että pääasiassa esillä olevan tilanteen kaltaisessa tilanteessa työ- ja oleskelulupa myönnettiin työntekijälle vasta hänen mentyään naimisiin Saksan kansalaisen kanssa, ei vaikuta tähän tulkintaan, vaikka avioliitto purkautuikin myöhemmin.

67 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan nimittäin päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan mukaan siinä turkkilaisille työntekijöille myönnettyjen oikeuksien tunnustaminen ei riipu mistään sellaisesta edellytyksestä, jonka perusteella heille on alun perin annettu maahantulo-, työskentely- ja oleskeluoikeus (em. asia Kus, tuomion 21—23 kohta; em. asia Günaydin, tuomion 52 kohta ja analogisesti asia C-355/93, Eroglu, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-5113, 22 kohta).

68 Näin ollen Birdenin kaltaisen turkkilaisen työntekijän on katsottava työskennelleen säännönmukaisesti vastaanottavassa jäsenvaltiossa päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

69 Kaiken edellä esitetyn perusteella Verwaltungsgericht der Freien Hansestadt Bremenin esittämään kysymykseen on vastattava siten, että päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava seuraavasti:

Turkin kansalainen, joka on tehnyt jäsenvaltiossa laillisesti keskeytyksettä tosiasiallista ja todellista työtä yli vuoden ajan yhden ja saman työnantajan palveluksessa ja sellaisen työluvan perusteella, johon ei ole liitetty mitään ehtoja, tavanomaista palkkaa vastaan, on tämän jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla työskentelevä työntekijä ja työskentelee siellä säännönmukaisesti kyseisessä määräyksessä tarkoitetulla tavalla.

Niin kauan kuin tällaisella Turkin kansalaisella on työpaikka saman työnantajan palveluksessa, hän voi vaatia oleskelulupansa uudistamista vastaanottavassa jäsenvaltiossa, vaikka jäsenvaltion lainsäädännön mukaan hänen tekemänsä työ on tarkoitettu tietylle rajoitetulle henkilöryhmälle, vaikka sen avulla pyritään helpottamaan näiden henkilöiden työelämään sopeutumista ja vaikka se rahoitetaan julkisista varoista.

Oikeudenkäyntikulut

70 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan, Kreikan ja Ranskan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Verwaltungsgericht der Freien Hansestadt Bremenin 9.12.1996 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Euroopan talousyhteisön ja Turkin välisellä assosiaatiosopimuksella perustetun assosiaationeuvoston assosiaation kehittämisestä 19 päivänä syyskuuta 1980 tekemän päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava seuraavasti:

Turkin kansalainen, joka on tehnyt jäsenvaltiossa laillisesti keskeytyksettä tosiasiallista ja todellista työtä yli vuoden ajan yhden ja saman työnantajan palveluksessa ja sellaisen työluvan perusteella, johon ei ole liitetty mitään ehtoja, tavanomaista palkkaa vastaan, on tämän jäsenvaltion laillisilla työmarkkinoilla työskentelevä työntekijä ja työskentelee siellä säännönmukaisesti kyseisessä määräyksessä tarkoitetulla tavalla.

Niin kauan kuin tällaisella Turkin kansalaisella on työpaikka saman työnantajan palveluksessa, hän voi vaatia oleskelulupansa uudistamista vastaanottavassa jäsenvaltiossa, vaikka jäsenvaltion lainsäädännön mukaan hänen tekemänsä työ on tarkoitettu tietylle rajoitetulle henkilöryhmälle, vaikka sen avulla pyritään helpottamaan näiden henkilöiden työelämään sopeutumista ja vaikka se rahoitetaan julkisista varoista.

Kapteyn Mancini

Murray Ragnemalm Schintgen

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä marraskuuta 1998.

R. Grass P. J. G. Kapteyn

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja